

महाराष्ट्र शासन
संसदीय कार्य विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक : विपआ-२०१२/प्र.क्र.४३/चार,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : १८ सप्टेंबर, २०१५

- वाचा :- १) शासन निर्णय, संसदीय कार्य विभाग, क्रमांक - एलईजी-१०९८/प्र.क्र.५१/९८/पाच,
दि.२ डिसेंबर, १९९८
- २) शासन शुद्धिपत्रक, संसदीय कार्य विभाग, क्रमांक - एलईजी-१०९८/प्र.क्र.५१/९८/
पाच, दि.१ जानेवारी, २०००
- ३) शासन पत्र, संसदीय कार्य विभाग, क्रमांक - विउसू-२००६/प्र.क्र.५२७/चार,
दि.५ एप्रिल, २००६
- ४) शासन परिपत्रक, संसदीय कार्य विभाग, क्रमांक - विसआ-२००८/प्र.क्र.९/सहा,
दि.१४ ऑक्टोबर, २००८
- ५) शासन पत्र, संसदीय कार्य विभाग, क्रमांक - विपआ-२०१२/प्र.क्र.४/चार,
दि.३० जानेवारी, २०१३
- ६) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - शाकाप २०१३/प्र.क्र.२/१८
(र.व का.), दि.२६ फेब्रुवारी, २०१३

-: शासन परिपत्रक :-

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या विधानपरिषद व विधानसभा या उभय सभागृहामध्ये शासनाच्यावतीने मा.मंत्री तसेच, मा.राज्यमंत्री महोदयांकडून देण्यात आलेल्या आश्वासनांची पूर्तता ९० दिवसांच्या कालावधीत करणे, ही शासनाची वैधानिक जबाबदारी आहे. तथापि, आश्वासनांची पूर्तता करण्यासाठी होत असलेल्या विलंबाबाबत सभागृहात यापूर्वी अनेक वेळा नापसंती व्यक्त करण्यात आली असून, त्याअनुषंगाने आश्वासन समित्यांनीदेखील त्यांच्या अहवालामध्ये वेळोवेळी नाराजी व्यक्त केली आहे व प्रलंबित आश्वासनांची विहीत मुदतीत पूर्तता होण्याबाबत शिफारस केली आहे. त्याअनुषंगाने, सर्व विभागांना आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबतच्या सूचना उक्त संदर्भाधीन अनुक्रमांक (१) ते (५) येथील शासन निर्णय, शासन शुद्धिपत्रक तसेच, शासन पत्रांद्वारे देण्यात आलेल्या आहेत. तथापि, अद्यापही प्रलंबित आश्वासनांची मोठ्या प्रमाणात असलेली संख्या पाहता, आश्वासनांचा निपटारा विहीत कालावधीत होत नाही, असे विधानपरिषद आश्वासन समितीच्या निदर्शनास आले असून, सदर आश्वासने प्रलंबित राहण्यामागे आश्वासनांच्या विभागांतर्गत हस्तांतरणाबाबत टोलवाटोलवी हे एक प्रमुख कारण आहे. एखादे आश्वासन मंत्रालयीन विभागास चिन्हांकित करण्यात आल्यानंतर, सदर आश्वासन त्या विभागाशी संबंधित नसल्यास, अशा आश्वासनांचे हस्तांतर मूळ विभाग दुसऱ्या विभागाकडे वेळेवर करीत नाही. तसेच, मूळ विभागाकडून

अन्य संबंधित विभागांकडे अशा आश्वासनांचे हस्तांतर प्रस्तावित केले असल्यास, अशा आश्वासनांचे हस्तांतरण मान्य केल्याबाबत किंवा नाकारल्याबाबत संबंधित विभाग त्वरीत मूळ विभागास कळवित नाही. त्यामुळे, अशी आश्वासने कार्यवाहीशिवाय प्रलंबित राहतात. संबंधित आश्वासनांचे हस्तांतरण स्विकारल्याबाबत अथवा नाकारल्याबाबत अन्य विभागाकडून मूळ विभागाला सत्वर कळविणे गरजेचे असते. यावरून असे दिसून येते की, आश्वासनांच्या हस्तांतरणाबाबत सामान्य प्रशासन विभाग / रचना व कार्य शाखा यांचेकडून ज्या सूचना वेळोवेळी दिलेल्या आहेत, त्यांचे अनुपालन योग्यप्रकारे संबंधित विभागाकडून केले जात नाही.

२. उक्त कारणास्तव बरीच आश्वासने प्रलंबित असल्यामुळे, अशा आश्वासनांचा निपटारा कशाप्रकारे करता येईल, याबाबत माननीय विधानपरिषद आश्वासन समिती प्रमुखांनी आश्वासन समितीच्या दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१५ रोजीच्या बैठकीत पुढीलप्रमाणे निदेश दिले आहेत :-

अ) ज्या विभागाच्या मंत्री महोदयांकडून आश्वासन देण्यात येते, त्या आश्वासनाची पूर्तता करण्याची जबाबदारी त्या त्या विभागाची असते. आश्वासनाचा विषय मूळ विभागाशी संबंधित नसेल किंवा मूळ विभाग त्याची पूर्तता करू शकत नसेल, तर आश्वासनाचा विषय किंवा त्याचा काही भाग ज्या विभागाशी संबंधित आहे त्या संबंधित विभागाशी समन्वय साधून व आवश्यकतेनुसार, दोन्ही विभागांनी एकत्रित बैठक घेऊन, आश्वासनांच्या हस्तांतरणाबाबत त्वरीत कार्यवाही करावी. जर दोन्ही विभागांमध्ये आश्वासनांच्या हस्तांतरणाबाबत निर्णय झाला नाही, तर ज्या मूळ विभागास आश्वासन चिन्हांकित करण्यात आले आहे, त्या विभागाने सामान्य प्रशासन विभाग / रचना व कार्य यांचेकडून, त्यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांनुसार, अधिनिर्णय घेऊन कार्यवाही करावी व आश्वासन हस्तांतरणाबाबत संसदीय कार्य विभागास उचित नोंद घेण्याकरिता कळवावे.

ब) सभागृहामध्ये शासनाकडून देण्यात आलेल्या आश्वासनांची पूर्तता विवरणपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्यानंतर, सदर विवरणपत्रातील आश्वासन पूर्ततेच्या माहितीबाबत आश्वासन समितीकडून छाननी केली जाते आणि जर संबंधित आश्वासनाची पूर्तता परिपूर्णपणे झाली नसेल, तर आश्वासन समितीकडून त्याअनुषंगाने सद्यःस्थितीदर्शक माहिती पाठविण्याबाबत विभागाला निर्देशित केले जाते. संबंधित विभागांच्या सचिव महोदयांना सद्यःस्थितीदर्शक माहितीसह साक्षीसाठी आमंत्रित केले जाते. अशा साक्षीच्या अनुषंगाने विभागाकडून समितीला पाठवावयाची माहिती २ ते ३ दिवस अगोदर पाठविणे आवश्यक असूनदेखील सदरहू माहिती समितीला बैठकीच्या अगोदरच्या दिवशी किंवा बैठकीच्या दिवशी सकाळी उपलब्ध करून दिली जाते. सबब, संबंधित विभागाने त्यांची माहिती यापुढे बैठकीपूर्वी किमान २ ते ३ दिवस अगोदर समितीकडे निश्चितपणे पाठवावी.

क) सभागृहाच्या कामकाजामध्ये काही वेळेस "शासनाकडून माहिती पटलावर ठेवण्यात येईल" किंवा "यासंबंधीची माहिती आता उपलब्ध नसून, सदर माहिती नंतर पटलावर ठेवण्यात येईल", अशा स्वरूपाची आश्वासने दिली जातात. अशा वेळेस सदर माहिती सभागृहाच्या

पटलावर ठेवण्यात आल्यानंतर, त्याबाबत आश्वासन पूर्ततेची माहिती विहीत विवरणपत्रामध्ये विभागाकडून सादर करताना, सभागृहाच्या पटलावर जी माहिती ठेवण्यात आली आहे, त्याची प्रत प्रस्तुत विवरणपत्रासोबत जोडली जात नाही. तरी, अशा माहितीची प्रतदेखील आश्वासन पूर्ततेच्या विवरणपत्रासोबत जोडावी.

३. उक्त परिच्छेदामध्ये नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेता, सर्व मंत्रालयीन विभागांना अशा सूचना देण्यात येत आहेत की, आश्वासन समितीने दिलेल्या उक्त निदेशांचे तसेच, सामान्य प्रशासन विभागाने हस्तांतरणाबाबत दिलेल्या सूचनांचे अनुपालन सर्व विभागांनी कृपया काटेकोरपणे करावे व त्यानुसार आश्वासन पूर्ततेची कार्यवाही त्वरीत करावी. तसेच, त्यांनी आश्वासन समितीने मागितलेली माहिती विहीत मुदतीतच आश्वासन समितीला पाठविण्याची दक्षता घ्यावी.

४. सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१५०९१९१२०२१७६८१५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु. अ. देशपांडे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ३) प्रधान सचिव / सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (ड-१३/ड-१४ शाखा), विधानभवन, मुंबई-४०० ०३२.
- ४) उप सचिव, मुख्य सचिवांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ५) सर्व मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ६) सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ७) निवड नस्ती.